

ด่วนที่สุด

ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๕ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การดำเนินคดีแบบกลุ่ม)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวข้างต้น

เนื่องจากในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การดำเนินคดีแบบกลุ่ม) คณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้บางประการ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๗
วันศุกร์ที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตนั้น

จึงส่งข้อสังเกตดังกล่าวมาตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐๒ วรรคสอง

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพโรจน์ โพธิ์ไสย)

รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักการประชุม

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๒

ข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(การดำเนินคดีแบบกลุ่ม)

คณะกรรมการการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การดำเนินคดีแบบกลุ่ม) แล้ว เห็นควรตั้งข้อสังเกต ดังนี้

๑. การที่ร่างมาตรา ๒๒๒/๒ (๖) กำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจในการออกข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นอื่น ๆ ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวอาจกระทบต่อสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียที่อยู่ในขอบข่ายการเป็นกลุ่มบุคคลหรือสมาชิกกลุ่มในบางประเภทของคดี ดังนั้น การออกข้อกำหนดควรที่จะใช้ความระมัดระวัง และคำนึงถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียให้ครบถ้วนทุกภาคส่วน

๒. ในกรณีที่มีการร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มในคดีซึ่งมีกฎหมายกำหนดวิธีพิจารณาความไว้เป็นการเฉพาะตามร่างมาตรา ๒๒๒/๔ อาจมีประเด็นทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่น เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งกำหนดให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย โดยศาลอุทธรณ์จะทำหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีเป็นศาลแรก ดังเช่นศาลชั้นต้น จึงอาจเกิดกรณีที่ผู้ที่ได้รับผลกระทบตามกฎหมายที่ใช้สิทธิเป็นโจทก์ฟ้องคดี และมีผู้ที่ได้รับผลกระทบในทำนองเดียวกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจมีการร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มในศาลอุทธรณ์ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนหรือไม่ถูกต้อง ก็ควรที่จะมีการแก้ไขกระบวนการพิจารณาในกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย โดยระบุให้ชัดเจนว่า กฎหมายใดบ้างที่ผู้ได้รับผลกระทบสามารถหรือไม่สามารถร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้

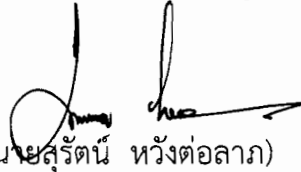
๓. การจ่ายเงินรางวัลความที่กำหนดไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม รวมทั้งมาตรการบางประการเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม หากกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว

(๑) หนายความฝ่ายโจทก์เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญมากในด้านการดำเนินคดีแบบกลุ่ม อาทิ การรวบรวมผู้เสียหายและพยานหลักฐาน การนำสืบพยาน รวมทั้งการจ่ายเงินทศรองทั้งหมดในคดีไปก่อนนั้น แม้จะเป็นการนำเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม แต่ก็กำหนดให้หนายความได้รับผลประโยชน์ในลักษณะเงินรางวัลเสมือนการลงทุนหวังผลตอบแทนอันสุ่มเสี่ยงต่อการเข้าข่ายเป็น “การค้าความ” ดังนั้น ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาควรมีหลักประกันเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกกลุ่มที่มอบหมายให้หนายความในการดำเนินคดี รวมถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินรางวัลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทั้งคู่ความและหนายความผู้รับดำเนินคดีความไว้ด้วยความรอบคอบและรัดกุม

(๒) เนื่องจาก ...

(๒) เนื่องจากการดำเนินคดีแบบกลุ่มอาจต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมากในการดำเนินคดี โดยเฉพาะการส่งหนังสือบอกกล่าว เพื่อบอกเกี่ยวกับสิทธิของสมาชิกกลุ่ม และความคืบหน้าของคดีทุกขั้นตอนให้สมาชิกกลุ่มทราบเพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่โจทก์ในการดำเนินคดีจนแล้วเสร็จ โดยไม่ต้องให้ตกเป็นภาระแก่ทนายความที่จะต้องออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินคดีล่วงหน้า จึงควรมีมาตรการหรือช่องทางให้โจทก์สามารถขอรับการสนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีจากแหล่งเงินทุนตามที่มีอยู่ เช่น กองทุนยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม หรือกองทุนช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย หรือกองทุนอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน และจะเป็นการดีที่สุดหากภาครัฐสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการดำเนินคดีแบบกลุ่มโดยเฉพาะซึ่งมีลักษณะเป็นองค์กรกลางที่นอกจากจะให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนแล้ว ยังทำหน้าที่ให้ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มด้วย

ถูกต้องตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(นายสุรัตน์ หวังต่อลาภ)

ผู้อำนวยการสำนักงานการประชุม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ